

Oversikt over skriftmaterialet:

Brodertukt og læretukt

ved Odd Sverre Hove

Fargebruk: Blå farge = fremgangsmåte, Gul farge = kriterium.

Rød farge = intensjon/formål/motivasjon. Grønn farge = terminologi

1) Kirketukt/Brodertukt

• **Matt. 18:15-18** 15 Men om broren din synder **{mot deg} ***, så gå og tal ham til rette, han og du alene. Hører han på deg, har du **vunnet broren din.** ***) Utelatt: UBS/NA-tekst. Inkludert: Flertallstekst.**

16 Men hører han ikke, så ta med deg en eller to andre, for at enhver sak skal stå fast ved to eller tre vitners utsagn.

17 Men vil han ikke høre på dem, da si det til menigheten. Hører han heller ikke på menigheten, da skal han være for deg som en hedning og en toller!

18 Sannelig sier jeg dere: Alt dere binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt dere løser på jorden, skal være løst i himmelen.

• **Joh 20:23** 23 Dersom dere forlater noen syndene deres, da er de forlatt. Dersom dere fastholder dem for noen, da er de fastholdt.

• **1Kor. 5:1-5** 1 I det hele høres det om hor blant dere, og det slikt hor som ikke engang nevnes blant hedningene: at en mann lever med sin fars kone.

2 Og dere er oppblåste! Burde dere ikke heller sørge, slik at han som 3 Jeg som nok er fraværende med legemet, men til stede i ånden, jeg har allerede - som om jeg var hos dere - felt dommen over ham som har gjort dette.

4 I vår Herre Jesu navn skal dere og min ånd samles i vår Herre Jesu kraft,

«Evangeliets seier over vranglæren og slangen», allegorisk skulptur i Kong Gustav Vasa-kirken i Stockholm, Sverige, av Buchard Precht, plassert i en nisje på høyre side inne i kirken. Fotografert i naturlig lys av Håkan Svendsson, Xanua 2003, (generell tillatelse til fri uforandret bruk av kopi).

5 for at han som har syndet, skal overgis til Satan til kjødets ødeleggelse, for at hans ånd kan bli frelst på den Herre Jesu dag.

• **2Thess. 3:6-15** 6 Brødre, vi pålegger dere i Herren Jesu Kristi navn: Trekk dere tilbake fra enhver bror som vandrer utilbørlig, og ikke etter den overleveringen som dere mottok fra oss. (..)

14 Men dersom noen ikke vil adlyde vårt ord her i brevet, så merk dere hvem det er. Ha ikke samkvem med ham, for at han må gå i seg selv.

15 Hold ham ikke for en fiende, men tal ham til rette som en bror.

2) Læretukt

2a) GT mot falske profeter:

• **5M 13:1-5**

1 Dersom det står fram en profet eller en som har drømmesyner hos deg, og han varsler deg et tegn eller et under,

2 og det tegnet eller underet som han talte til deg om, virkelig skjer, samtidig som han sier: La oss følge andre guder – slike som du ikke kjenner – og la oss dyrke dem!

3 – da skal du ikke høre på denne profetens ord eller på ham som hadde drømmen. For Herren din Gud vil bare prøve dere for å kjenne om dere elsker Herren deres Gud av hele deres hjerte og av hele deres sjel.

• 5M 18:20-22

20 Men den profet som i overmot drister seg til å tale noe i mitt navn som jeg ikke har befalt ham å tale, eller som taler i andre guders navn, den profeten skal dø.

21 Kanskje du sier ved deg selv: Hva skal vi kjenne det ordet på som Herren ikke har talt?

22 Når det ordet profeten taler i Herrens navn, ikke skjær og ikke går i oppfyllelse, da er det et ord som Herren ikke har talt. Det er et ord som profeten i overmot har dristet seg til å tale, og du skal ikke være redd ham.

• 1Kong 13 og 22 og Jer 28 (Eksempelfortellinger)

• Mic. 3:5-7 5 Så sier Herren om de profetene som fører folket mitt vill, som roper når de har noe å tygge med tennene sine: Fred! Men mot dem som ikke gir dem noe i munnen, roper de ut en hellig krig. 6 Derfor skal det bli natt for dere uten syner og mørke uten spådom. Solen skal gå ned over profetene, og dagen bli svart over dem. 7 Seerne skal skamme seg, og spåmennene blyges. De skal legge hånden på munnen alle sammen, for det kommer ikke noe svar fra Gud.

• Jer 5:10-14

13 Profetene skal bli til vind, for Herrens ord er ikke i dem. Det skal gå dem som de selv sier.

14 Derfor sier Herren, hærskares Gud: Fordi dere taler slike ord, se, så gjør jeg ordene mine i munnen din til en ild og dette folk til ved, og ilden skal fortære dem.

Jer 14:13-16

13 Da sa jeg: Å, Herre Herre! Profetene sier jo til dem: Dere skal ikke se sverd, og hungersnød skal ikke ramme dere, men jeg vil gi dere varig fred på dette sted!

14 Men Herren sa til meg: Løgn profeterer profetene i mitt navn. Jeg har ikke sendt dem og ikke gitt dem befaling og ikke talt til dem. Løgnsyner og falske spådommer og tom tale og sitt hjertes svik profeterer de for dere.

Jer 23:9-40

16 Så sier Herren, hærskares Gud: Hør ikke på disse profetenes ord når de profeterer for dere! De fyller dere med tomme innbilninger. De bærer fram sitt eget hjertes syner, ikke ord fra Herrens munn.

17 Igjen og igjen sier de til dem som forakter meg: Herren har sagt: Dere skal ha fred! Og til hver den som følger sitt hårde hjerte, sier de: Det skal ikke komme ulykke over dere.

18 Men hvem av dem har stått i Herrens fortrolige råd, slik at han så og hørte hans ord? Hvem har gitt akt på mitt ord og hørt det?

19 Se, Herrens storm, hans vrede farer ut, en virvlende stormvind. Den virvler over hodet på de ugudelige.

20 Herrens vrede skal ikke vende tilbake før han har utført og fullbyrdet sitt hjertes tanker. I de siste dagene skal dere forstå det helt.

21 Jeg har ikke sendt profetene, likevel løp de. Jeg har ikke talt til dem, likevel profeterte de.

22 Hadde de stått i mitt fortrolige råd, ville de la mitt folk høre mine ord og føre dem tilbake fra den onde veien deres og fra de onde gjeringene deres.

23 Er jeg en Gud bare nær ved, sier Herren, og ikke en Gud langt borte?

24 Eller kan noen gjemme seg på hemmelige steder så jeg ikke kan se ham? sier Herren. Fyller jeg ikke himmelen og jorden? sier Herren.

25 Jeg har hørt hva de har sagt, de profetene som profeterer løgn i mitt navn og sier: Jeg har drømt! Jeg har drømt!

26 Hvor lenge skal dette fortsette i hjertet til disse løgnprofetene som bærer fram sitt eget hjertes svik?

27 Tenker de på å få folket mitt til å glemme navnet mitt ved de drømmene som de forteller hverandre, slik som fedrene deres glemte navnet mitt for Ba'als skyld?

28 Den profeten som har en drøm, han får fortelle en drøm, men den som har mitt ord, la ham trofast tale mitt ord! Hva har halmen å gjøre med kornet? sier Herren.

29 Er ikke ordet mitt som en ild, sier Herren, lik en hammer som knuser berg?

Jer 27:9-18

14 Hør ikke på de profetene som sier til dere: Dere skal ikke komme til å tjene Babels konge! For det er løgn de profeterer for dere.

15 Jeg har ikke sendt dem, sier Herren, men de profeterer løgn i mitt navn. Derfor må jeg drive dere bort, og dere må gå til grunne, dere og de profetene som profeterer for dere.

Jer 28:1-17 (Jeremia til Hananja:)

8 De profetene som har vært før meg og før deg fra gammel tid, de profeterte mot mange land og mot store riker om krig og ulykke og pest.

9 Men når en profet profeterer om fred, og ordet hans går i oppfyllelse, da kan alle se at han er en profet som Herren i sannhet har sendt. (..)

15 Da sa profeten Jeremia til profeten Hananja: Hør nå, Hananja! Herren har ikke sendt deg, og du har fått dette folket til å sette sin lit til løgn.

16 Derfor sier Herren så: Se, nå sender jeg deg – bort fra jorden! I dette året skal du dø, fordi du har forkynt frafall fra Herren.

17 Og profeten Hananja døde i det samme året, i den sjuende måneden.

Esek 13:1-23

1 Og Herrens ord kom til meg, og det lød så:

2 Menneskesønn! Profetér mot Israels profeter, som gir seg av med å spå, og si til dem som spår etter sitt eget hjerte: Hør Herrens ord!

3 Så sier Herren Herren: Ve over de dårlige profetene, som følger sin egen ånd og syner som de ikke har sett! (+ hele kap!)

Sak 13:3-6

3 Om noen heretter står fram som profet, da skal faren og moren hans, hans egne foreldre, si til ham: Du skal ikke leve, for du har talt løgn i Herrens navn! – Og faren og moren hans, hans egne foreldre, skal gjennomføre ham mens han profeterer.

4 På den dagen skal alle profetene skamme seg over synene sine når de vil profetere, og de skal ikke kle seg i en lodden kappe for å lyve.

5 Men han skal si: Jeg er ikke noen profet! Jeg er en jorddyrker, for det var en som kjøpte meg til trelle i min ungdom.

6 Og om noen spør ham: Hva er det for sår du har på kroppen? – da skal han svare: Det er sår jeg har fått i mine elskeres hus.

2b GT mot falske hyrder:

• Jer 23:1-6 1 Ve de hyrdene som ødelegger og sprer den hjorden jeg vokter, sier Herren.

3 Jeg vil selv samle resten av fårene mine fra alle de landene jeg har drevet dem bort til, og jeg vil føre dem tilbake til deres egne beitemarker. Der skal de være fruktbare og bli mange.

4 Jeg vil sette hyrder over dem, og de skal røkte dem. De skal ikke frykte mer og ikke bli skremt, og ingen av dem skal savnes, sier Herren.

5 Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil la det stå fram for David en rettferdig spire. Han skal regjere som konge og gå fram med visdom og gjøre rett og rettferdighet i landet.

6 I hans dager skal Juda bli frelst, og Israel bo trygt. Dette er det navnet som han skal kalles med: Herren, vår rettferdighet.

• Esek 34:1-31 (OBS Hele kap!) 1 Herrens ord kom til meg, og det lød så:

2 Menneskesønn! Profeter mot Israels hyrder. Profeter og si til dem,

til hyrdene: Så sier Herren Herren: Ve Israels hyrder, som røkter seg selv! Er det ikke hjorden hyrdene skal røkte? (...)

10 Så sier Herren Herren: Se, jeg kommer over hyrdene og vil kreve hjorden min av deres hånd og la dem slutte å røkte hjorden, så hyrdene ikke mer skal røkte seg selv. Jeg vil redde hjorden min av munnen deres, så de ikke skal være til føde for dem.

15 Jeg vil selv være hyrde for hjorden min og selv la den hvile, sier Herren Herren.

23 Jeg vil reise opp én hyrde over dem, og han skal røkte dem - min tjener David. Han skal røkte dem. Han skal være hyrden deres.

2c Fra GT til NT: kontinuitet og videreføring

• **2Pet 2 1** Men det stod også fram falske profeter i folket. Slik skal det også blant dere komme falske lærere, slike som lurert inn vranglære som fører til fortapelse. De fornektet den Herren som kjøpte dem, og fører over seg selv en brå fortapelse.

2 Mange vil komme til å følge dem på den skamløse ferden deres, og for deres skyld skal sannhetens vei bli spottet,

3 og i sin griskhet vil de utnytte dere til sin egen vinning med oppdiktete ord. Men fra gammel tid er ikke dommen over dem uvirksom, og fortapelsen deres sover ikke.

2d NT mot vranglærere:

• **Matt 7:15-20 15** Vokt dere for de falske profeter! De kommer til dere i fåreham, men innvendig er de glupende ulver.

16 På fruktene skal dere kjenne dem. Sanker en vel druer av tornebusker, eller fiken av tistler?

17 Slik bærer hvert godt tre god frukt, men et dårlig tre bærer dårlig frukt.

18 Et godt tre kan ikke bære dårlig frukt, heller ikke kan et dårlig tre bære god frukt.

19 Hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hogd ned og kastet på ilden.

20 Derfor skal dere kjenne dem på fruktene deres.

• **Joh 10:1-16 1** Sannelig, sannelig sier jeg dere: Den som ikke går inn i fårekeven gjennom døren, men stiger over et annet sted, han er en tyv og en røver.

2 Men den som går inn gjennom døren, han er fårenes hyrde.

3 For ham lukker dørvokteren opp. Fårene hører røsten hans, og han kaller fårene sine ved navn og fører dem ut.

4 Når han har fått alle fårene sine ut, går han foran dem, og fårene følger ham, fordi de kjenner røsten hans.

5 Men en fremmed vil de ikke følge. De vil flykte fra ham, for de kjenner ikke de fremmedes røst.

11 Jeg er den gode hyrden. Den gode hyrden setter livet sitt til for fårene.

• **Apg 20:26-31 26** Derfor vitner jeg for dere på denne dagen at jeg er ren for alles blod.

27 For jeg har ikke holdt noe tilbake, men jeg har forkynt dere hele Guds råd.

28 Så gi da akt på dere selv og på hele hjorden, som Den Hellige Ånd har satt dere som tilsynsmenn for, for at dere skulle vokte Guds menighet, som han vant seg med sitt eget blod.

29 Jeg vet at etter min bortgang skal det komme glupende ulver inn blant dere, som ikke skåner hjorden.

30 Ja, blant dere selv skal det fremstå menn som fører falsk tale for å lokke disiplene etter seg.

• **Rom 16:17f 17** Men jeg formaner dere, brødre: Hold øye med dem som voldet splittelse og anstøt imot den læren som dere har lært.

Vend dere fra dem!

18 For disse tjener ikke vår Herre Jesus Kristus, men sin egen buk.

God ved de fagre og smigrende ordene sine dærer de hjertene til de godtroende.

• **1Kor 3:1-17 1** Og jeg, brødre, kunne ikke tale til dere som til åndelige, men bare som til kjødelige, som til småbarn i Kristus.

2 Melk gav jeg dere å drikke, ikke fast føde. For dere tålte det ennå ikke. Heller ikke nå tåler dere det.

3 For dere er ennå kjødelige. Når det er misunnelse og strid blant dere, er dere ikke da kjødelige og vandrer på menneskelig vis?

4 Når en sier: Jeg holder meg til Paulus! – og en annen: Jeg holder meg til Apollos! – er dere da ikke kjødelige?

11 For ingen kan legge en annen grunnvoll enn den som er lagt, det er Jesus Kristus.

12 Men om noen på denne grunnvoll bygger med gull, sølv, kostbare stener, eller med tre, høy, strå,

13 da skal det verket enhver har utført, bli åpenbart. Dagen skal vise det, for den åpenbares med ild. Hvordan det verket er som hver enkelt har utført, det skal ilden prøve.

14 Om det byggverket som en har reist, blir stående, da skal han få lønn.

15 Brenner verket hans opp, da skal han miste lønnen. Men selv skal han bli frelst, men da som gjennom ild.

• **1Kor 13:8-13 9** For vi forstår stykkevis, og vi taler profetisk stykkevis.

10 Men når det fullkomne kommer, da skal det som er stykkevis, få ende.

11 Da jeg var barn, talte jeg som et barn, tenkte jeg som et barn, dømte jeg som et barn. Men da jeg ble mann, la jeg av det barnslige.

12 For nå ser vi som i et speil, i en gåte, men da skal vi se ansikt til ansikt. Nå kjenner jeg stykkevis, men da skal jeg kjenne fullt ut, likesom jeg selv er fullt ut kjent.

• **2Kor 11:1-15**

3 Men jeg frykter for at likesom slangen dåret Eva med sin list, slik skal også deres tanker bli fordervet og vendt bort fra den enkle og rene troskap mot Kristus.

4 For om det kommer en til dere og forkytter en annen Jesus, som vi ikke har forkynt, eller om dere får en annen ånd, som dere ikke før har fått, eller et annet evangelium, som dere ikke før har mottatt – da tåler dere det så gjerne.

• **Gal 1:6-12 6** Jeg undrer meg over at dere så snart vender dere bort fra ham som kalte dere ved Kristi nåde, til et annet evangelium,

7 skjønt det ikke finnes noe annet – det er bare noen som forvirrer dere og vil forvrengte Kristi evangelium.

8 Men selv om vi eller en engel fra himmelen skulle forkynde dere et annet evangelium enn det vi har forkynt dere, han være forbannet!

9 Som vi før har sagt, så sier jeg nå igjen: Om noen forkynder dere et annet evangelium enn det som dere har mottatt, han være forbannet!

• **Gal 2:11-16 11** Men da Kefas kom til Antiokia, sa jeg ham imot like opp i ansiktet, fordi han opptrådte klanderverdig.

12 Før det kom noen fra Jakob, åt han sammen med hedningene. Men da de kom, trakk han seg tilbake og holdt seg unna, fordi han var redd for dem som var av omskjærelsen.

13 Og sammen med ham hyklet også de andre jødene, slik at til og med Barnabas ble revet med av hykleriet deres.

14 Men da jeg så at de ikke gikk rett fram etter evangeliets sannhet, sa jeg til Kefas i alles nærvær: Når du som er jøde, lever etter hedensk skikk og ikke som jøde, hvordan kan du da tvinge hedningene til å leve som jøder?

15 Vi er av fødsel jøder, og ikke syndere av hedensk ætt.

16 Men da vi innså at et menneske ikke blir rettferdiggjort av lovgjerninger, men ved tro på Kristus Jesus, da trodde også vi på Kristus Jesus, for å bli rettferdiggjort ved tro på Kristus og ikke av lovgjerninger. For ikke noe menneske blir rettferdiggjort av lovgjerninger.

• **Ef 4:11-16 11** Han er det som gav noen til apostler, noen til profeter, noen til evangelister, noen til hyrder og lærere,

12 for at de hellige kunne bli gjort i stand til tjenestegjering, til oppbyggelse av Kristi legeme,
13 inntil vi alle når fram til enhet i tro på Guds Sønn og i kjennskap til ham, til manns modenhet, til aldersmålet for Kristi fylde,

14 for at vi ikke lenger skal være umyndige og la oss kaste og drive omkring av hver lærdoms vind ved menneskers spill, ved kløkt i villfarelsens listige knep.

15 Sannheten tro i kjærlighet, skal vi i alle måter vokse opp til ham som er hodet, Kristus.

• **Fil 3:2f** 2 Hold øye med hundene! Hold øye med de onde arbeidere! Hold øye med de skamskårne!

3 For det er vi som er de omskårne, vi som tjener Gud i hans Ånd og roser oss i Kristus Jesus, og som ikke setter vår lit til kjød.

• **Kol 2:4-23** 4 Dette sier jeg for at ingen skal bedra dere med lokkende tale.

8 Se til at ingen får fanget dere med visdomslære og tomt bedrag, etter menneskers tradisjoner, etter verdens barnelærdom, og ikke etter Kristus.

18 La ingen røve seiersprisen fra dere, om noen prøver på det ved ydmykhet og engledyrkelse, idet han gir seg av med syner, blir oppblåst uten grunn av sitt kjødelige sinn,

19 og ikke holder fast ved ham som er hodet. Fra ham er det jo legemet vokser Guds vekst, hjulpet og holdt sammen av alle bånd og ledd.

• **2Tess 3:14f** 14 Men dersom noen ikke vil adlyde vårt ord her i brevet, så merk dere hvem det er. Ha ikke samkvem med ham, for at han må gå i seg selv.

15 Hold ham ikke for en fiende, men tal ham til rette som en bror.

• **1Tim 1:1ff** 3 Da jeg drog til Makedonia, bad jeg deg å bli i Efesus, så du kunne formane visse folk til ikke å fare med fremmed lære,

6 Fra dette har noen faret vill og vendt seg bort til tomt snakk.

7 De vil være lovlærere, men forstår verken det de selv sier eller de spørsmål de uttaler seg så selvsikkert om.

18 Dette er det oppdraget jeg overgir til deg, min sønn Timoteus, i samsvar med de profetordene som før er talt om deg, så du ved dem kan stride den gode strid, en

• **1Tim 4:1-7** 1 Men Ånden sier med klare ord at i kommende tider skal noen falle fra troen og holde seg til forførende ånder og demoners lærdommer.

2 Det skjer ved hykleri av falske lærere, som er brennemerket i sin egen samvittighet.

7 Men vis fra deg de vanhellige og kjerringaktige eventyrene! Øv deg heller i gudsfrykt.

• **1Tim 6:3-5** 3 Dersom noen farer med fremmed lære, og ikke holder seg til vår Herre Jesu Kristi sunne ord og den læren som hører til gudsfrykt,

20 Timoteus, ta vare på det som er overgitt deg! Vend deg bort fra det vanhellige, tomme snakk og innvendingene fra den kunnskapen som med urette blir kalt så!

21 Den har noen bekjent seg til, og har faret vill fra troen. – Nåden være med deg.

• **2Tim 3:13-17** 14 Men bli du i det du har lært og er blitt overbevist om. Du vet jo hvem du har lært det av,

15 og helt fra barndommen av kjenner du De hellige skriftene, som kan gjøre deg vis til frelse ved troen på Kristus Jesus.

16 Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet,

• **Tit 3:10-14** 10 Et menneske som farer med vranglære, skal du vise fra deg etter at du har formant ham én gang og én gang til.

• **Heb 13;** 7 Kom i hu veilederne deres, de som har talt Guds ord til dere! Legg merke til den utgang livsferden deres fikk, og følg etter dem i troen deres.

17 Vær lydige mot veilederne deres og rett dere etter dem. For de våker over sjelene deres, og skal avlegge regnskap for det. Se til at de kan gjøre det med glede og uten sukk, for ellers vil det ikke være til gagn for dere.

• **1Joh 4:1-6** 1 Mine kjære! Tro ikke enhver ånd, men prøv åndene om de er av Gud! For mange falske profeter er gått ut i verden.

2 På dette skal dere kjenne Guds Ånd: hver ånd som bekjenner at Jesus er Kristus, kommet i kjød, er av Gud,

3 og hver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud. Dette er Antikristens ånd, som dere har hørt skal komme. Og den er allerede nå i verden.

• **2Joh 7-11** 7 For mange forfødere er gått ut i verden, som ikke bekjenner at Jesus er Kristus, kommet i kjød. Dette er forføderen og Antikrist.

8 Ta dere i vare, så dere ikke mister det som dere har vunnet med arbeidet deres, men kan få full lønn!

9 Hver den som slår inn på avveier og ikke blir i Kristi lære, har ikke Gud. Den som blir i læren, han har både Faderen og Sønnen.

10 Om noen kommer til dere og ikke fører denne lære, da ta ikke imot ham i huset deres og hils ham ikke velkommen!

11 For den som hilser ham velkommen, blir medskyldig med ham i hans onde gjerninger.

• **Jud 3f** 3 Dere kjære! Mens jeg var ivrig opptatt med å skrive til dere om vår felles frelse, fant jeg det nødvendig å skrive til dere for å formane dere til å stride for den troen som én gang for alle er blitt overgitt til de hellige.

4 For noen mennesker har sneket seg inn – noen som denne dommen allerede for lenge siden er oppskrevet for: De er ugudelige, de forventer vår Guds nåde til skamløshet, og de fornektet vår eneste hersker og Herre, Jesus Kristus.